

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลอง
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ของโรงเรียนอนุบาลวัดกลางคอน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนอนุบาลวัดกลางคอน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 16 คน ที่มีลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ลงมา ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการตามลำดับดังนี้
 - 2.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังโรงเรียนอนุบาลวัดกลางคอน เพื่อขอให้ผู้อำนวยการลงนามอนุญาตประสานงานกับครูประจำชั้นชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยขอความร่วมมือให้นักเรียนตอบแบบวัดลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัย
 - 2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตอบแบบวัดลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัย
 - 2.3 ผู้วิจัยคัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ลงมา
 - 2.4 ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่าย ให้เหลือนักเรียนจำนวน 16 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เข้าเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบวัดลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยสำหรับเด็กปฐมวัย
2. โปรแกรมการเสนอตัวแบบ

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบทดสอบวัดลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นแบบทดสอบปรนัยเป็นรูปภาพ 3 ตัวเลือก เป็นแบบทดสอบของผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาปรับปรุงจากแนวความคิดของแบบวัดคัม โนทัศน์ทางจริยธรรมของ บรรพต สุขประเสริฐ (2530, หน้า 214-285) รวมทั้งศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบขึ้นโดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ และเอกสารงานวิจัย และบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยของ ชีรพร กลุณานันท์ (2544, หน้า 305) โดยกำหนดขอบเขตของแบบทดสอบไว้ว่ามีตัวประกอบต่าง ๆ ของลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัย 10 ตัวประกอบ ได้แก่

1.1 การตรงต่อเวลา หมายถึง การปฏิบัติตนหรือกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตามเวลาที่กำหนด เช่น การมาโรงเรียน การส่งการบ้าน เป็นต้น

1.2 การเข้าแถวและเดินแถวให้เป็นระเบียบ หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนเข้าแถวและเดินแถวได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อยเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ

1.3 การเข้าแถวรอลำดับ หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนรู้จักการเข้าแถวตามลำดับก่อน-หลัง ไม่แซงคนอื่นในการรับหรือซื้อสิ่งของต่าง ๆ

1.4 การแต่งกายสะอาดเรียบร้อย หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแต่งกายสะอาดเรียบร้อยตามที่โรงเรียนกำหนดไว้

1.5 การเก็บของเข้าที่และจัดให้เป็นระเบียบ หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนรู้จักเก็บสิ่งของเข้าที่ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยหลังการเล่นหรือใช้งานเสร็จ

1.6 การทิ้งขยะให้ถูกที่ หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนทิ้งขยะลงในถังขยะได้ถูกที่ ไม่ทิ้งเกะกะ

1.7 การมีมารยาทในการฟัง หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนตั้งใจฟังที่ครูสอนหรือผู้อื่นพูด ไม่หยอกล้อหรือพูดคุยกันเสียงดัง

1.8 การมีมารยาทในการพูด หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนพูดจาไพเราะ รู้จักกาลเทศะ และถ้อยคำที่ควรพูด มีมารยาทในการพูด

1.9 การมีมารยาทในการรับประทานอาหาร หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียน
รับประทานอาหารด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่พูดคุยหยอกล้อกันในขณะรับประทานอาหาร

1.10 การรักษากฎระเบียบ กติกา ของห้องเรียนและใน โรงเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่
นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบ กติกา ของห้องเรียนและโรงเรียนอย่างเคร่งครัด ไม่ละเมิด

ซึ่งลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบทดสอบไม่ใช้ภาษา (Non-Verbal Test) เป็นแบบ
รูปภาพโดยสร้างภาพที่เป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหาแล้วให้เด็กตัดสินใจจากรูปภาพ การทดสอบใช้วิธี
การทดสอบเป็นรายบุคคล

เกณฑ์การให้คะแนน ผู้ที่ตอบถูกต้องว่ามีลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยที่
พึงประสงค์ได้ 1 คะแนน ผู้ที่ตอบผิด ไม่มีลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยที่ไม่พึง
ประสงค์ ได้ 0 คะแนน

ลำดับขั้นในการสร้างแบบทดสอบลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยของเด็ก
ปฐมวัย

1. ศึกษาความหมายของลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัย
2. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบ
วินัย
3. สร้างสถานการณ์ที่เป็นปัญหาตามลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัย โดยให้
ลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยแต่ละเรื่องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมใน
เรื่องตามที่กำหนดไว้ในโปรแกรมการเสนอตัวแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และคำตอบที่เป็นตัวเลือก แล้ว
นำไปวาดเป็นรูปภาพการ์ตูน
4. นำแบบวัดลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ
พิจารณาว่าข้อความที่สร้างขึ้นสามารถวัดได้ตรงตามลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัย
ของเด็กปฐมวัย ที่ต้องการจะวัดหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของ
ผู้เชี่ยวชาญ

5. จากนั้นนำแบบทดสอบที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) เด็กปฐมวัยระดับอนุบาล 2 ของ
โรงเรียนบ้านแหลมแท่น และวัดราชภัฏศรีรทฯ ซึ่งเป็นกลุ่มการศึกษาเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่าง แต่
ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 86 คน แล้วนำแบบวัดมาตรวจให้คะแนน เพื่อนำมาคำนวณหาค่าความ
เชื่อมั่นโดยใช้สูตรของ กูเดอร์- ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) สูตรที่ 20 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น
ของแบบวัดลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยเท่ากับ .71

2. โปรแกรมการเสนอตัวแบบ ผู้วิจัยได้สร้างตามลำดับดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายในการวิจัยครั้งนี้

2.2 ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมการเสนอตัวแบบ

2.3 สร้างโปรแกรมการเสนอตัวแบบ ให้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย

2.4 นำโปรแกรมการเสนอตัวแบบที่สร้างเสร็จแล้ว นำไปให้ประธานกรรมการและกรรมการ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ และจุดมุ่งหมาย พร้อมทั้งขอคำแนะนำเพื่อนำมาแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.5 นำโปรแกรมการเสนอตัวแบบที่แก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ

2.5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ชลี มาพุทธ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2.5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธาวิ อุดมธรรมานภาพ อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาจิตวิทยา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต

2.5.3 อาจารย์ประวิทย์ บุญตัน อาจารย์สอนศิลปะเด็ก โรงเรียนอนุบาลสาธิตแดง จังหวัดสระบุรี

ตรวจสอบเพื่อให้สอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ ระยะเวลา วิธีการดำเนินการ เนื้อหา สื่อวัสดุอุปกรณ์ และการประเมินผล

2.6 นำโปรแกรมการเสนอตัวแบบไปทดลองใช้กันเด็กปฐมวัยระดับอนุบาล 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องของโปรแกรมการเสนอตัวแบบ

2.7 นำโปรแกรมการเสนอตัวแบบที่ได้ทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำมาใช้ในการวิจัยต่อไป

การดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research Design) เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการเสนอตัวแบบต่อลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย จำนวน 16 คน โดยมีกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน ทำการวิจัยโดยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองแบบ 1 ภายใน และ 1 ระหว่างหน่วยทดลอง (One Between One Within Subject Design) (ไพรัตน์ วงษ์นาม, 2543, หน้า 148)

	a1	a2	a3
b1	S1	S1	S1
	S2	S2	S2
	S3	S3	S3
	S4	S4	S4
	S5	S5	S5
	S6	S6	S6
	S7	S7	S7
	S8	S8	S8
b2	S9	S9	S9
	S10	S10	S10
	S11	S11	S11
	S12	S12	S12
	S13	S13	S13
	S14	S14	S14
	S15	S15	S15
	S16	S16	S16

a1 แทน ระยะก่อนการทดลอง

a2 แทน ระยะหลังการทดลอง

a3 แทน ระยะติดตามผล

b1 แทน วิธีการเสนอตัวแบบ

b2 แทน วิธีการปกติ

S แทน ตัวอย่างที่ได้รับการทดลอง (S1 คือ ตัวอย่างคนที่ 1)

ภาพที่ 5 แบบแผนการทดลอง

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้เด็กปฐมวัยระดับอนุบาล 2 ตอบแบบวัดลักษณะนิสัยทางจริยธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คัดเลือกเด็กปฐมวัยที่มีคะแนน

ลักษณะนิสัยทางจริยธรรมต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 50 ลงมาได้ได้กลุ่มวัย 23 คนเป็นกลุ่มประชากร สัมภาษณ์ความสนใจในการเข้าร่วมการทดลอง หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อจำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน รวมจำนวน 16 คน คะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยของกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ จะเป็นคะแนนของระยะก่อนการทดลอง (Pretest) ในวันจันทร์ที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2546

2. ระยะทดลอง

2.1 กลุ่มทดลองเข้ารับการทดลองโดยการใช้โปรแกรมการเสนอตัวแบบตาม โปรแกรมที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ทั้งหมด 10 ครั้ง ภายใน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที ระหว่างวันที่ 16 กันยายน ถึง วันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2546 ระหว่างเวลา 08.30 – 09.00 น. ดังนี้

ตารางที่ 1 โปรแกรมการเสนอตัวแบบ

วัน/เวลา	ครั้ง
วันอังคารที่ 16 กันยายน 2546	ครั้งที่ 1
	ปฐมนิเทศ และสร้างสัมพันธภาพ
วันพฤหัสบดีที่ 18 กันยายน 2546	ครั้งที่ 2
	เรื่อง การตรงต่อเวลา
วันอังคารที่ 23 กันยายน 2546	ครั้งที่ 3
	เรื่อง การเข้าแถวและเดินแถวให้เป็นระเบียบ
วันพฤหัสบดีที่ 25 กันยายน 2546	ครั้งที่ 4
เวลา 08:30-09:00 น. ใช้เวลา 30 นาที	เรื่อง การเข้าแถวรอลำดับคิว
วันอังคารที่ 30 กันยายน 2546	ครั้งที่ 5
เวลา 08:30-09:00 น. ใช้เวลา 30 นาที	เรื่อง การแต่งกายสะอาดเรียบร้อย
วันพฤหัสบดีที่ 2 ตุลาคม 2546	ครั้งที่ 6
เวลา 08:30-09:00 น. ใช้เวลา 30 นาที	เรื่อง การเก็บของเข้าที่และจัดให้เป็นระเบียบ
วันพุธที่ 7 ตุลาคม 2546	ครั้งที่ 7
เวลา 08:30-09:00 น. ใช้เวลา 30 นาที	เรื่อง การทิ้งขยะให้ถูกที่
วันศุกร์ที่ 9 ตุลาคม 2546	ครั้งที่ 8
เวลา 08:30-09:00 น. ใช้เวลา 30 นาที	เรื่อง การมีมารยาทในการฟัง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

วัน/เวลา	ครั้ง
วันอังคารที่ 14 ตุลาคม 2546	ครั้งที่ 9
เวลา 08:30-09:00 น. ใช้เวลา 30 นาที	เรื่อง การมีมารยาทในการพูด
วันพฤหัสบดีที่ 16 ตุลาคม 2546	ครั้งที่ 10
เวลา 08:30-09:00 น. ใช้เวลา 30 นาที	เรื่อง การมีมารยาทในการรับประทานอาหาร
วันอังคารที่ 22 ตุลาคม 2546	ครั้งที่ 11
เวลา 08:30-09:00 น. ใช้เวลา 30 นาที	เรื่อง การรักษากฎระเบียบ กติกา ของห้องเรียนและโรงเรียน
วันพฤหัสบดีที่ 24 ตุลาคม 2546	ครั้งที่ 12
เวลา 08:30-09:00 น. ใช้เวลา 30 นาที	ปัจฉิมนิเทศ

ซึ่งในการเสนอตัวแบบครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีผู้ช่วยในการวิจัยด้วย โดยผู้ช่วยวิจัยได้มีหน้าที่ดังนี้คือ นำเด็กปฐมวัยร้องเพลงเพื่อนำเข้าสู่กิจกรรม

2.2 กลุ่มควบคุม ได้รับการสอนโดยวิธีการปกติ

3. ระยะหลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบวัดลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยอีกครั้งหนึ่ง เพื่อเป็นการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) ในวันพฤหัสบดีที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2546

4. ระยะติดตามผล หลังการทดลองสิ้นสุด 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยให้เด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบวัดลักษณะนิสัยทางจริยธรรมด้านระเบียบวินัยอีกครั้งหนึ่ง เพื่อเป็นการติดตามผล (Follow-Up) ในวันอังคารที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือผ่านคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดกลางดอน จังหวัดชลบุรี เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการศึกษาวิจัย
2. หลังจากได้รับอนุญาตแล้วดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนในการทดลองตามที่กล่าวมาข้างต้น และรายละเอียดดังตาราง ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

สัปดาห์ที่	การดำเนินการทดลอง
1	การทดสอบระยะก่อนการทดลอง
2-7	การทดลองสัปดาห์ละ 2 ครั้งแล้วทำการทดสอบสัปดาห์สุดท้าย
8-9	เว้นไว้ 2 สัปดาห์แล้วทดสอบระยะติดตามผล
10	ทดสอบในระยะติดตามผล

3. ตรวจสอบข้อมูลจากแบบวัดทั้งหมด เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง แล้วจึงนำข้อมูลไปดำเนินการวิเคราะห์ผลการทดลองต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (Repeated-Measures Analysis of Variance: One Between-Subjects Variable and One Within-Subject Variable) (Howell, 1997, p. 458) แล้วตรวจสอบความถูกต้องของการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นโดยภาษาคิวเบสิก (QBASIC) ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม (อาจารย์ประจำภาควิชาและวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา) และเมื่อพบความแตกต่างทำการทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีทดสอบรายคู่แบบ นิวแมนคูลส์ (Newman-Keuls Procedure)